

ПІДОРЛИК МАЛИЙ

Aquila pomarina C. L. Brehm, 1831

Таксономічна належність

Клас — Птахи (Aves), ряд — Соколоподібні (Falconiformes), родина — Яструбові (Accipitridae). Один з 9-ти видів роду; один з 5-ти видів роду у фауні України.

Природоохоронний статус виду

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Складається з трьох частин, розташованих у Європі, Малій та Пд. Азії. У недалекому минулому ареал став розширятися у сх. напрямку. В Україні поширений на всій правобережній частині (окрім пд. степів), у пн., пн.-сх. та центральній частинах Лівобережжя.

Чисельність і причини її зміни

Європейську популяцію оцінено у 14–19 тис. пар. В Україні у 1989 р. чисельність оцінювали в 200–250 пар. Згідно сучасних оцінок вона складає 500–1000 пар, можливо 1,2–1,5 тис. пар. Значна відміна між оцінками чисельності у минулому та у наш час, пов'язана головним чином з проведенням масштабних досліджень у останні роки. На стан виду негативно впливають меліорація, знищення старих ділянок лісу та місць, де птахи полюють.

Особливості біології та наукове значення

Віддає перевагу ділянкам волого старого листяного та мішаного лісу, що межує з відкритими просторами (луки, поля, болота). Навесні з'являється у третій декаді березня. Міграція триває до другої декади квітня. Моногам. Яйця відкладає в квітні. В повній кладці 2 яйця. Насиджування триває 38–43 доби. Пташенята з'являються наприкінці травня, залишають гніздо в серпні. Як правило, виживає лише 1 пташеня. Восени починає відлітати на початку вересня. Статевої зрілості

досягає на 3–4 році життя. Живиться переважно дрібними ссавцями, а також птахами, рептиліями та амфібіями.

Морфологічні ознаки

Довжина тіла — 570–640 мм, маса тіла — 1200–1600 г, розмах крил — 1545 мм. У дорослого птаха оперення буре, верх голови і задня частина шиї світліші; на надхвісті нерідко буває біла смуга; махові пера темно-бурі, покривні пера крил бурі або світло бурі; цівка вкрита пір'ям; восковиця і пальці жовті; райдужна оболонка ока жовтувато-коричнева або жовта. Молодий птах темно-бурий, з чіткою вохристою плямою на потилиці; на крилах зверху по одному ряду білих плям; на верхівці хвоста вузька білувата смуга.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Під час гніздування охороняється в Карпатському БЗ, НПП «Шацькі озера» та «Деснянсько-Старогутський», ПЗ: Поліському, Рівненському, «Розточчя» та ін. Вид включено до ЧКУ (1994), СІТЕС (Додаток II), Боннської (Додаток II) та Бернської (Додаток II) конвенцій. Для покращання охорони необхідні: збереження старих лісів, створення мікрозаказників радіусом 0,5 км навколо гнізд, влаштування штучних гніздівель, посилення контролю за випадками незаконного відстрілу, моніторинг за забрудненням оточуючого природного середовища.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомий випадок розмноження птахів в Естонському зоопарку.

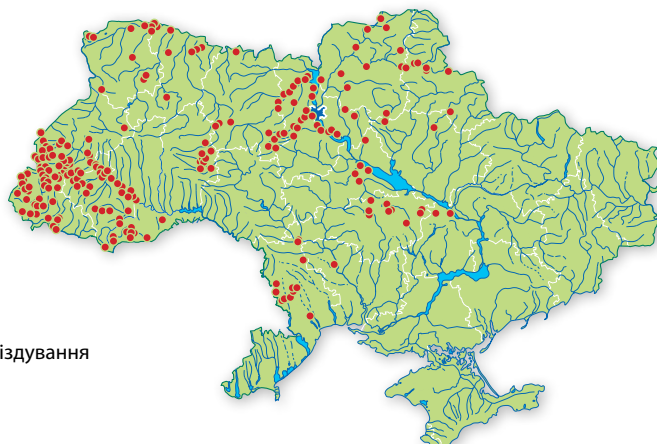
Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Грищенко та ін., 1998, 1999, 2001; Скільській, 2001; Домашевський, 2001, 2002, 2004, 2005, 2008; Грищенко, 2002; European bird ..., 2004; Домашевський и др., 2008; Мілобог та інші, 2008.

Автори: С.В. Домашевський, В.І. Стригунов
Малюнок: І.І. Землянських

● — місця гніздування